

**Universitatea Pedagogică de Stat *Ion Creangă*
din Chișinău**

**Facultatea de Filologie și Istorie
Catedra de Limbă și Comunicare**

UTILIZAREA TIC ÎN ACTIVITĂȚI FORMALE ȘI NONFORMALE LR2/LRS

Suport de curs

Chișinău – 2020

Utilizarea TIC în activități formale și nonformale LR2/LRS este o disciplină opțională din programul de master *Didactica limbii române ca limbă nematernă/străină*, semestrul 2. Cursul prevede 35 ore contact direct și 115 ore de lucru individual (5 credite).

Suportul a fost discutat și aprobat spre publicare la ședința catedrei Limbă și Comunicare, proces-verbal nr. _____ din _____

Titular de curs - dr., conf. universitar Liuba Petrenco

Utilizarea TIC în activități formale și nonformale LR2/LRS

Obiectivul major al disciplinei *Utilizarea TIC în activități formale și nonformale* este orientat spre dezvoltarea competențelor digitale în scopul predării limbii române ca limbă nematernă/străină, în concordanță cu abordările moderne în acest domeniu, valorificate dintr-o perspectivă inter- și transdisciplinară.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cognitive:

- interpretarea conceptelor și teoriilor de instruire la distanță (on-line, e-learning);
- descrierea platformelor de instruire la distanță a limbii române ca limbă nematernă/străină;
- definirea termenului *instruire online, e-learning*;

Aplicative:

- clasificarea/distingerea platformelor de instruire on-line;
- utilizarea cunoștințelor teoretice și practice specializate în instruirea on-line;
- posedarea abilităților de cercetare a instruirii on-line din diverse perspective metodologice;
- aplicarea metodelor activ-participative pentru facilitarea comunicării la distanță.

Integrative:

- adaptarea realizărilor științifice din domeniu la procesul de predare/învățare/evaluare on-line a limbii și literaturii române;
- utilizarea strategiilor moderne în instruirea la distanță a elevilor;
- demonstrarea capacităților de analiză în problemele de interes major ale domeniului și a problemelor ce interferează cu domenii conexe.

Evaluare: curentă și finală

Se aplică 2 evaluări *curente*:

- Prezentarea, în PowerPoint, a obiectivelor lecției, exercițiilor de semantizare a cuvintelor noi, exercițiilor fonetice și a etichetelor verbale. (5 – 7 minute de prezentare).

- Prezentarea, în PowerPoint, a exercițiilor gramaticale, exercițiilor de lucru cu textul, elaborarea sarcinii creative (5 – 7 minute de prezentare).
- * Evaluările curente se realizează în baza unei unități de învățare din manualul de Limba română pentru IPLMN (la alegerea masteranzilor).

Evaluarea *finală* se realizează în formă de examen prin prezentare în PowerPoint (7-10 minute de prezentare) a unei unități de învățare.

- * Pentru evaluarea finală fiecare masterand elaborează de sine stătător o unitate de învățare din manualul de Limba română pentru IPLMN (la alegerea masteranzilor).

Tematica unităților de curs

Tema 1. Clasificarea și eficiența tehnologiilor informaționale în scopuri didactice.

Scopul aplicării TIC în procesul instructiv- educativ. Tehnologii informaționale de învățare, autoinstruire și evaluare. Clasificarea programelor de instruire/învățare la distanță. Cerințele față de TIC. Funcțiile didactice ale tehnologiilor informaționale. Eficiența TIC și probleme de utilizare.

Tema 2. Structura și conținutul unei ore la distanță de limba și literatura română.

Principiile de bază în elaborarea unei ore la distanță de limba și literatura română ca limbă-țintă. Dozarea materiei de instruire. Principiile de selectare a materialului de studiu. Structura lecției.

Tema 3. Modalități de formulare a sarcinilor didactice. Metode și tehnici de

semantizare a cuvintelor noi. Exerciții fonetice. Lexicul activ și pasiv al limbii române. Metode și tehnici de semantizare a lexicului studiat. Principii de selectare a cuvintelor pentru dezvoltarea competenței fonologice. Tipologia exercițiilor lexicale. Tipologia exercițiilor fonetice.

Tema 4. Situații de comunicare. Metode și tehnici de prezentare a exercițiilor

gramaticale. Situații de comunicare: definiții, caracteristici, structura. Principiul funcțional de învățare a fenomenelor gramaticale a limbii române ca limbă nematernă/străină. Elaborarea situațiilor de comunicare. Formularea sarcinilor de realizare a exercițiilor.

Exerciții de evaluare. Tipologia exercițiilor gramaticale. Metode de evaluare a exercițiilor gramaticale.

Tema 5. Lucrul cu textul. Sarcini creative. Clasificarea textelor. Principii de selectare și adaptare a textului didactic. Exerciții de verificare a înțelegerii textului. Clasificarea și caracteristica exercițiilor creative. Elaborarea exercițiilor post-textuale și a exercițiilor creative.

Subiectele pentru investigații individuale:

1. Cercetări actuale din domeniul utilizării TIC, a platformelor on-line în scopuri didactice.
2. Metode și tehnici de utilizare TIC în scopuri didactice. Cerințele față de TIC. Funcțiile didactice ale tehnologiilor informaționale. Eficiența TIC și probleme de utilizare.
3. Modele de lecții on-line, e-learning pentru studierea limbii române ca limbă nematernă /străină și a limbilor străine.
4. Metode și tehnici de semantizare a cuvintelor noi;
5. Competența fonologică. Tipuri de exerciții fonetice.
6. Definiția și importanța situațiilor de comunicare în studierea unei limbi-țintă/străine.
7. Principiul de gramatică funcțională. Modalități de prezentare a materialului gramatical.
8. Texte literare și nonliterare. Modalități de adaptare a textelor. Exerciții pre- și posttextuale.
9. Creativitatea. Elaborarea exercițiilor creative.

Bibliografie

1. Adăscăliței A., Instruirea asistată de calculator. Didactică informativă, Ed. Polirom, Iași, 2007.
2. Brut M., Instrumente pentru E-Learning. Ghidul informatic al profesorului modern, Ed. Polirom, Iași, 2006.
3. Crăciun, C., Metodica predării limbii și literaturii române. Ed. Emia, Deva, 2004.
4. Cucoș C., Informatizarea în educație, Ed. Polirom, Iași, 2006.
5. Gheorghe M., Tehnologia informației și comunicațiilor, Ed. Corint, București, 2005.

6. Învățăm limba română împreună. Primii pași: Manual pentru copiii din diasporă: Nivelul A1/A. Barbăneagră, L. Cucu, A. Zavadchi, L. Petrenco, S. Corniciuc; OIM, BRD. – Chișinău: OIM, Misiunea în Moldova, 2018. (Tipografia „Foxtrot”). – 104 p. ISBN 978-9975-89-093-9
7. Învățăm limba română împreună. Primii pași: Manual pentru copiii din diasporă: Nivelul A2/A. Barbăneagră, L. Cucu, A. Zavadchi, L. Petrenco, S. Corniciuc; OIM, BRD. – Chișinău: OIM, Misiunea în Moldova, 2018. (Tipografia „Foxtrot”). – 104 p. ISBN 978-9975-89-093-9
8. Petrenco L., Utilizarea TIC în procesul de predare-învățare la limba și literatura română. În: Conferința națională Științifico-practică: *Valori, dimensiuni și obiective ale educației interculturale în demersul didactic*, 5 mai 2017. ISBN 978-9975-136-72-3. 1 disc electronic (CD-ROM). Chișinău, Tipogr. Garamont Studio, 2018
9. Petrenco L., Tehnici de lucru cu imaginea la predarea integrată a conținuturilor din ariile curriculare „Limbă și comunicare” și „Arte” În: *Studierea limbii române ca limbă nematernă/străină în contextul valorilor Europene: provocări și perspective*, conferință națională științifico-practică, ediția a 2-a, 20-21 aprilie 2018, Chișinău. P. 148-153. ISBN 978-9975-134-21-7 (în coautorat cu R. Iarvoiu).
10. Petrenco L., Studierea limbii române la distanță, un deziderat al timpului. În: *Studierea limbii române ca limbă nematernă/străină în contextul valorilor Europene: provocări și perspective*, conferință națională științifico-practică, ediția a 2-a, 20-21 aprilie 2018, Chișinău. P. 263-267. ISBN 978-9975-134-21-7
11. Stanciu, M., Didactica postmodernă, Editura Universității, Suceava, 2003.
12. Tehnologia informației și a comunicațiilor în procesul didactic. Ghid metodologic. Gimnaziu și liceu, coord. Mihaela Singer, MEC, CNC, 2002.

UNITĂȚI DE CURS

Tema 1. Clasificarea și eficiența tehnologiilor informaționale în scopuri didactice.

Tehnologii informaționale de învățare, autoinstruire și evaluare. Clasificarea programelor de instruire/învățare la distanță.

Termeni

<http://www.dprp.gov.ro/elearning/>.

Proiectul prezintă un caracter inedit, numărându-se printre puținele resurse electronice disponibile care permit accesarea și parcurgerea gratuită a unor module de studiu a limbii române. Cursul se adresează românilor aflați în afara granițelor care vorbesc limba română, însă nu au studiat într-o instituție de învățământ cu predare în limba română, precum și celor care doresc să dobândească și să își perfecționeze cunoștințele gramaticale și de lexic.

<http://meditatii-la-romana.blogspot.com/2011/06/demonstratie-ca-un-text-este-fabula.html>

Meditații on-line la limba română. Studenților li se prezintă după aceea câte o lecție on-line pe săptămână, în care le sunt fixate sarcinile. În timpul primei întâlniri studenții se conectează electronic cu grupurile și demarează întâlnirea pe rețeaua Microsoft astfel încât să poată atinge un nivel de cunoștințe despre sistem; acest lucru este important în special pentru partea de audio-conferință a VCP (virtual class project « proiect pentru o clasă virtuală »).

<http://www.allysatis.org/ru/index.php>

Acest site în întregime gratuit și este foarte potrivit pentru începători și pentru cei care doresc să revizuiască elementele de bază ale acestora și învață repede cu o metodă de ascultare ușor. Alegerea metodelor de training; lecții interactive audio pentru a învăța cum să vorbești și să pronunți corect. Lecțiile sunt urmate de exerciții de vocabular și gramatică corectă.

<http://www.vorbitiromaneste.ro/curs/index.html>

Pe acest website se poate de găsit resurse didactice pentru învățarea limbii române . se poate on-line de consultat manualul de limbă română pentru străini-începători/ avansați, manual de orientare socio-culturală pentru străini, manual de educație interculturală pentru copii migrați din România/Moldova. Sunt posibile exercițiile interactive e e posibilă audierea înregistrării tematice. Acest proiect este finanțat prin Programul general "Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii"

<http://www.internetpolyglot.com/> **Internet Polyglot**. Acest site vine în ajutorul membrilor care doresc să învețe limbi străine (română), oferindu-le o modalitate de a memora cuvintele și explicațiile lor. În acest mod, se poate imagina mai multă informație în memorie și pentru mai mult timp. **Accesul la toate paginile este gratuit**. Este un site ce oferă o autoinstruire și posibilitate de a crea lecții proprii accesibile pentru fiecare individ, pe placul lui și posibilitățile lui.

<http://www.linguatranscript.ro/> Lingua TRANSCRIPT este un **centru de limbi străine** autorizat să desfășoare cursuri de limbi străine (română pentru străini) finalizate cu **certIFICATE DE ABSOLVIRE RECUNOSCUTE DE CĂTRE MINISTERUL MUNCII**.

Lingua TranScript asigură cursuri de limbi străine pentru orice nivel de pregătire, orice limbă atât pe limbaj general cât și cursuri pe domenii de specialitate.

<http://www.icr.ro/berlin/nvata-romana-1> Curs intensiv de limbă română adresat începătorilor.

<http://libersaspun.3netmedia.ro/cultura/cursuri-de-limba-romana-pentru-straini> Cursurile de limba română pentru străini organizate de Institutul Cultural Român în țară și în 12 orașe din lume oferă o cale privilegiată de acces la cultura română. Cursurile de limbă română sunt predate după o programă flexibilă, iar pentru dezvoltarea fluentei în exprimare și pentru consolidarea structurilor gramaticale deja învățate, exercițiile de gramatică și vocabular alternează cu activitățile de comunicare, individuale și de grup. Așa cursuri de limbă română sunt organizate la Institutele Culturale Românești de la Berlin, Bruxelles, Chișinău, Istanbul, Lisabona, Madrid, Paris, Praga, Roma, Tel Aviv, Veneția și Viena.

<http://www.proeducation.md>

Site-ul este destinat profesorilor, managerilor școlari, specialiștilor în domeniu, care vor găsi informații utile pentru realizarea cu succes a demersului didactic: noutăți editoriale, experiențe din activitatea didactică din țară și de peste hotare, tehnologii moderne de

predare-învățare-evaluare, noutăți editoriale, concursuri, sfaturile psihologului, perfecționarea cadrelor didactice.

<http://www.lromana.proeducation.md>

Site-ul este destinat atât profesorilor de limbă și literatură română, cât și elevilor. Pentru profesori sunt propuse soluții didactice, materiale auxiliare, fișe de lucru, sugestii metodologice de predare a vocabularului, a gramaticii în plan funcționa, proiecte didactice la clasă (cl. VII – XII-a). Pentru elevi se propun materiale suplimentare pentru învățare – „colacul de salvare” la teme: oameni și caractere, binele și răul, natura, patria, dragostea ș.a.

<http://www.didactic.ro>

Site-ul cadrelor didactice din România. Aici puteți găsi materiale didactice, reviste școlare, planuri de lectie, planificari, examene, teste, manuale, lectii, forum etc.

<http://www.ccdis.ro> Casa corpului didactic din Iași oferă suport didactic profesorilor școlari.

<http://www.e-scoala.ro/biblioteca>

Prima bibliotecă virtuală românească online accesează opere literare atât din literatura română, cât și literatura universală.

- [http:// biblioteca.euroweb.ro/intro.htm](http://biblioteca.euroweb.ro/intro.htm)

Bibliotecă publică, virtuală ce își propune publicarea textelor clasicii literaturii române; alcătuirea unor volume virtuale de sinteză pentru majoritatea domeniilor culturii și activității intelectuale românești; prezentarea actualității editoriale din țară, a ofertei de carte, precum și a dinamicii fenomenului cultural contemporan.

<http://membres.lycos.fr./rolit/romana>

Site-ul *Romanian Literature* oferă un sistem de site-uri literare: antologii (colecții de opere literare), biblioteci online (cărți ce se pot citi online), edituri (site-urile editurilor românești), literatura prin e-mail (grupuri de discuții, reviste), librării online (librării și anticariate online), monografiile (site-uri cu scriitori români), reviste literare (site-urile revistelor literare), scriitori contemporani (site-urile personale ale scriitorilor) ș.a.

<http://ro.wikipedia.org>

Wikipedia este un proiect de enciclopedie în mai multe limbi, având conținut deschis tuturor: Artă, Cultură, Filozofie, Literatură, Geografie, Istorie, Oameni, Știință, Societate etc.

<http://www.poezie.ro>

<http://www.proza.ro>

Ateliere literare de creație online deschise fiecărui scriitor, amator sau profesionist.

<http://www.poezie.org>

Site-ul este o sursă informațională dedicată în întregime poeziei românești. De asemenea, se pot găsi cântece (populare și de estradă).

<http://www.eminescu.petar.ro>

Site-ul prezintă opera completă a lui M.Eminescu.

<http://www.mihaieminescu.ro>

Sursă informațională reprezintă diferite ipostaze ale personalității lui M. Eminescu: biografie, opera, critice, mărturisiri, scrisori, bibliografie, linkuri, arhivă media (secvențe audio).

<http://www.cimec.ro>

Inițiat de Institutul de Memorie Culturală site-ul reprezintă o poartă către patrimoniul cultural românesc mobil și imobil. Sumarul prezentat facilitează accesul public și valorile patrimoniului cultural și la toate informațiile de interes public legate de: arheologie, monumente, muzee, etnografie (obiceiuri și tradiții, meșteșuguri tradiționale), carte (modernă și veche), arte interpretative etc.

<http://www.romanianvoice.com>

Romanianvoice.com (voci românești) prezintă pagini din cultura românească și secvențe audio, video, poezii recitate și cântate: umor – momente vesele, povești, fabule și basme, teatru, melodii vechi românești, muzică populară, colinde, poezii românești (poetici clasici și contemporani), balade populare și poezii creștine (peste 1000 de poezii românești în 5 limbi).

<http://www.romanianvoice.com/images/index.html>

Sunt prezentate cele mai reprezentative imagini ale României.

<http://www.molddata.md/Cultura/>

Pagina reprezintă patrimoniul cultural al Republicii: cetățile Moldovei, mănăstiri și biserici, monumente istorice din Chișinău, oameni de văză, patrimoniul natural, literatura română.

<http://www.traditii.ro>

Pe site sunt prezentate sărbătorile și tradițiile românești (Crăciunul, Mărțișorul, Paștele, Dragobetele etc.) meșteșuguri tradiționale și lucrările meșterilor populari (icoane autentice, diverse piese de ceramică, articole textile, împletituri de nuiete și alte fibre vegetale, obiecte din sticlă, obiecte sculptate din lemn și piatră, ouă încondeiate, căsuțe și alte miniaturi).

- www.referat.ro
- www.referat-e.ro
- www.top-referat.ro/
- www.e-scoala.ro/portal/index
- www.referat-scoala.ro/ -
- www.referate.educativ.ro/
- referat.clopotel.ro/

Site-uri cu referate din România. Referate și recenzii pentru toate materiile și domeniile.

- <http://www.dexonline.ro>

Dicționare ale limbii române în variantă online.

- www.dictionaronline.ro/
- <http://www.rorus.net/>
- <http://www.dictionare-online.info/>

Dicționare online. Traduceri din redactorii de texte.

- www.pro-edu

Magazin didactic pentru profesori, prescolari, elevi și părinți - cărți, manuale, softuri, dotări laboratoare școlare - materiale didactice, interactive etc.

- antem.org/

Site-ul Asociației Naționale a Trainerilor Europeni, promotor al studierii limbii române pentru vorbitorii adulți alolingvi din RM, al abordării profesioniste, competente și responsabile a integrării minorităților naționale prin cultivarea competențelor comunicative.

- cnt.dnt.md/romint/undp/index.php

Site-ul Centrului Național de Terminologie. Aici puteți descărca toate trei nivele ale materialelor didactice "**Limba care ne unește**" destinate adultului alolingv care dorește să însușească limba română. Materialele au fost elaborate cu participarea experților naționali ANTEM în cadrul proiectului "Limba - mijloc de integrare socială" finanțat și implementat în Moldova în 2001-2003 de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

- http://www.culture2.coe.int/portfolio/documents_intro/common_framework.html

"Cadru european comun de referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare"

- <http://europass.cedefop.europa.eu/eu/img/dynamic>

Modele din portofoliul european al limbilor.

- <http://www.coe.int/T/DG4/Portfolio>

Pașaportul limbilor.

- <http://books.google.md/books>

Nivel prag de cunoaștere a limbii române

Lucru individual

- 1) Prezentați 2-3 cercetări actuale din domeniul utilizării TIC și 2-3 platforme on-line utilizate în scopuri didactice.

- 2) Formulați 3-5 cerințe față de TIC

3) Vorbiți despre:

- Eficiența TIC în procesul didactic
-
-
-
-
-
-
-

- probleme de utilizare a TI
-
-
-
-
-
-
-

Tema 2. Structura și conținutul unei ore la distanță de limba și literatura română.

Principiile de bază în elaborarea unei ore la distanță de limba și literatura română ca limbă-țintă. Dozarea materiei de instruire. Principiile de selectare a materialului de studiu. Structura lecției.

Termeni

Învățământ la distanță (ÎD) – forma flexibilă instituționalizată de învățământ, realizat preponderent în mediul virtual de învățare cu ajutorul tehnologiilor de instruire la distanță;

Instruire la distanță (ID) – proces de interacțiune la distanță a cadrului didactic cu cei ce învață (beneficiarii), care reflectă toate componentele inerente procesului de instruire (competențe/ finalități, conținut, metode, forme de organizare, mijloace de instruire);

Tehnologiile de instruire la distanță (TID) – tehnologiile de instruire, realizată în cea mai mare parte cu ajutorul tehnologiei informației și a comunicațiilor, prin interacțiunea indirectă, sincronă, sau/și asincronă dintre beneficiari cu formatorii;

Webinar – varietate a web-conferinței, care poate fi realizată prin utilizarea aplicațiilor speciale instalate pe fiecare calculator al participanților la procesul de comunicare pe baza unei platforme comunicaționale; seminar desfășurat on-line care presupune transmiterea concomitentă prin rețeaua Internet a diferitor categorii de informații între participanți la comunicare;

Mediul virtual de învățare – spațiul virtual în care se realizează activități de predare-învățare-evaluare, folosind o varietate de instrumente și resurse informaționale;

Resursă educațională digitală – obiect informațional, reprezentat în format digital și prezentat în formă de document sau program cu destinație educațională și științifică;

Coordonator de program (tutore) – cadru didactic, care ghidează beneficiarii în procesul de predare-învățare-evaluare pe parcursul programului de studii.

Administrator al platformei educaționale – specialistul care asigură buna funcționare a platformei digitale.

Abordarea de bază a procesului de predare-învățare-evaluare a limbii române ca limbă nematernă se sprijină pe modelul comunicativ-funcțional de dezvoltare a celor patru

deprinderi integratoare, care constituie fundamentul competenței de comunicare:
înțelegerea după auz, vorbirea, lectura și scrierea.

Prin limbaj se realizează anumite funcții comunicative sau *acte de vorbire*:

- realizarea de convenții sociale;
- obținerea și schimbul de informații;
- exprimarea de atitudini și sentimente;
- influențarea sau modificarea acțiunilor;
- organizarea discursului;
- aplicarea strategiilor de corectare/autocorectare a comunicării, pentru a înțelege și a se face înțeleși de către interlocutori.

Proiectarea didactică/designul pedagogic este procesul de anticipare a pașilor ce urmează a fi parcurși în realizarea activității didactice și prevede:

- definirea obiectivelor formării, la unul sau mai multe niveluri;
- selectarea temelor de activitate susceptibile de a provoca învățarea în sensul dorit;
- oferirea posibilității alegerii metodelor și mijloacelor de predare-învățare;
- propunerea instrumentelor de evaluare a predării și învățării;
- determinarea condițiilor prealabile ale unei activități eficiente.

Proiectarea activității didactice este un demers de anticipare a obiectivelor, conținuturilor, metodelor și mijloacelor de învățare, a instrumentelor de evaluare și a relațiilor ce se stabilesc între toate aceste elemente în contextul unei modalități specifice de organizare a activității didactice (lecție, excursie didactică etc).

Bibliografie suplimentară

https://mecc.gov.md/sites/default/files/ordin_mecc_metodologia_invatamant_distanta.pdf?fbclid=IwAR34rYKyQLpQrKbgKvdLXBbMzhzxNexex26ixYeIUtD5Nu-8WaHNZkRS04M

https://ise.md/uploads/files/1577092095_metodologia_formarii_competentei_de_comunicare_a_elevilor.pdf

Lucru individual

Prezentați 2 modele de lecții on-line, e-learning pentru studierea limbii române ca limbă nematernă /străină sau a limbilor străine.

Modelul 1:

Modelul 2

Tema 3. Modalități de formulare a sarcinilor didactice. Obiectivele lecției. Metode și tehnici de semantizare a cuvintelor noi. Exerciții fonetice. Lexicul activ și pasiv al limbii române. Metode și tehnici de semantizare a lexicului studiat. Principii de selectare a cuvintelor pentru dezvoltarea competenței fonologice. Tipologia exercițiilor lexicale. Tipologia exercițiilor fonetice.

Obiectivul este expresia anticipării unui rezultat așteptat într-un context concret al instruirii.

Funcțiile pe care le îndeplinesc obiectivele în contextul unei activități:

- *funcția anticipativă* a unui rezultat dezirabil și realizabil într-un context pedagogic;
- *funcția evaluativă* prin raportarea rezultatelor obținute la obiective (ca rezultate scontate; dă măsura eficienței activității desfășurate;
- *funcția axiologică*: obiectivele sunt expresia unor valori educaționale și orientează elevii către aceste valori;
- *funcția de organizare și reglare a întregului proces pedagogic*: obiectivele sunt adevărate criterii de referință ce orientează proiectarea, desfășurarea și evaluarea tuturor activităților educative și permit, în consecință, controlul și (auto)reglarea proceselor pedagogice.

Clasificări ale obiectivelor educației:

• *in funcție de domeniile vieții psihice:*

1. obiective cognitive: vizează însușirea de cunoștințe, deprinderi și capacități intelectuale;
2. obiective afective: se referă la formarea de sentimente, interese, atitudini etc. ;
3. obiective psiho-motorii: vizează comportamente de ordin fizic.

• *in funcție de gradul de generalitate:*

1. *obiective generale*, cu grade diverse de generalitate, denumite de unii autori și finalități sau scopuri ale educației; obiectivele generale ocupă o arie foarte largă a intenționalității educative, și pot fi identificate: la nivelul întregului sistem de învățământ, dând expresie directă idealului educațional; în funcție de tipul și profilul școlii; în funcție de ciclul de învățământ (obiective ale învățământului primar, gimnazial etc.);

• în funcție de dimensiunile formării personalității (formarea personalității morale, estetice, religioase etc.); pe discipline de învățământ (obiective ale predării/învățării matematicii,

limbilor străine, muzicii etc), dar și la nivelul unor sisteme de lecții și chiar la nivelul unei singure lecții (obiectivul fundamental sau scopul lecției);

2. *obiective concrete* ce pot fi exprimate operațional. Obiectivul operațional este expresia anticipării de către profesor a unor comportamente ale elevului observabile și măsurabile într-un timp scurt (timpul desfășurării unei lecții).

Pentru proiectarea și desfășurarea unei lecții este important:

- să exprimăm obiectivul fundamental sau scopul lecției; în funcție de obiectivele disciplinei și ale sistemului de lecții în care se integrează lecția: comunicarea/ însușirea unor cunoștințe; formarea unor priceperi și deprinderi etc.; în funcție de obiectivul fundamental, se precizează tipul lecției;
- să identificăm corect obiectivele operaționale ale lecției; etc.

Vocabular activ

Prin *vocabular activ* înțelegem toate cuvintele pe care un vorbitor le utilizează frecvent în contextele de zi cu zi. Despre vocabularul activ se poate spune că el coincide cu al celorlalți vorbitori, dacă nu ar fi așa ar fi inoperant în vorbire. De aici rezultă că există un anumit fond lexical activ comun tuturor vorbitorilor unei limbi și că acesta se suprapune într-o oarecare măsură cu *vocabularul fundamental*. Din acest motiv, în unele lucrări de lexicologie, termenul de vocabularul activ este folosit ca sinonim pentru vocabularul fundamental.

Vocabular pasiv

Prin *vocabular pasiv* înțelegem cuvintele pe care vorbitorul le cunoaște sau le recunoaște, dar pe care le folosește foarte rar sau deloc. În vocabularul pasiv intră subgrupele din masa vocabularului (arhaisme, regionalisme, neologisme, termeni literari și populari) și se poate împărți la rândul lui în câteva subcategorii:

- cuvinte cunoscute, apropiate de sfera vocabularului activ și care se numesc disponibilități lexicale pentru că pot trece prin învățare sau prin influența mediului social-lingvistic în vocabularul activ (supermarket, angro, mall etc.)
- cuvinte utilizate rar, dar recunoscute de unii vorbitori (cuvinte precum *toptan* sau în expresii precum *cu toptanul* cu înțelesul de „cantitate mare”)

- cuvinte extrem de rare, folosite aproape deloc în vorbire (*raia* cu înțelesul de „teritoriu supus de turci”)

Procedee de percepere a cuvintelor:

demonstrând obiecte, imagini, acțiuni (prin gesturi).

încadrarea cuvintelor în contexte similare, apoi noi.

- alcătuind îmbinări de cuvinte, enunțuri, texte scurte.

identificarea sinonimelor, antonimelor

familiarizarea cu dicționarele, în special cu cele ilustrate,

jocurile (lexicale, lingvistice, de rol etc.),

Principii de selectare a lexicului:

1. Frecvența se referă la numărul de utilizări ale cuvintelor în comunicare. În acest sens, pot fi de folos dicționarele de frecvență, care dispun de clasificări ale cuvintelor.

2. Necesitatea și utilitatea cuvântului sunt alte aspecte ce trebuie luate în considerare în momentul selectării lexicului predat la ciclul primar, avem în vedere lexicul minimal, pe care un elev trebuie să și-l însușească pentru a putea comunica activ în situațiile prevăzute de aria tematică curriculară, dar și cuvintele incluse în instrucțiunile profesorului sau în condițiile exercițiilor.

3. Capacitatea combinatorie se referă la posibilitatea cuvântului de a se îmbina cu alte cuvinte, în cadrul enunțului. În general, se recomandă selectarea acelor cuvinte care se pot combina cu un număr mare de termeni.

4. Derivarea, capacitatea cuvântului de a constitui o bază pentru formarea altor cuvinte. Se vor alege, în acest caz, acele cuvinte de la care se pot forma altele noi.

5. Valoarea semantică decide selectarea acelor noțiuni care trimit la realitatea imediată, care exprimă obiecte sau fenomene întâlnite foarte des în activitatea de zi cu zi a elevului. Acestea sunt indicate la conținuturile tematice din curriculum.

6. Factorul cultural este important, întrucât elevii ar trebui să se familiarizeze cu elementele socio-culturale caracteristice poporului băștinaș.

Competența fonologică, componentă esențială a competenței lingvistice, presupune capacitatea de a percepe și a produce unitățile sonore ale limbii, atât cele segmentale cât și

cele suprasegmentale. Competența fonologică presupune o cunoaștere a percepției și a producerii și o aptitudine de a percepe și de a produce:

- unitățile sonore ale limbii (foneme) și realizarea lor în contexte specifice;
- trăsăturile fonetice care diferențiază fonemele (trăsături distinctive ca sonoritatea, nazalitatea, ocluziunea, labialitatea);
- compoziția fonetică a cuvintelor (structura silabică, succesiunea fonemelor, accentuarea cuvintelor, tonurile, asimilarea, lungirile);
- prozodia sau fonetica frazei: accentuarea și ritmul frazei; intonația; reducerea fonetică; reducerea vocalică; forme accentuate și neaccentuate, asimilarea.

Tipologia exercițiilor fonetice

Pronunțați cuvintele și:

- evidențiați sunetul accentuat,
- împărțiți cuvintele în silabe,
- selectați cuvintele accentuate corect etc.

Bibliografie suplimentară

1. Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi, Chișinău, 1993.
2. Ghicov, A., Pedagogia aplicativă a performanței, Pontos, Chișinău, 2012.
3. *Pronunțăm și vorbim corect românește*. Curs de fonetică practică. L.Petresco, A.Barbăneagră; Univ. Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. – Chișinău: S.N., 2013
https://ise.md/uploads/files/1577092095_metodologia_formarii_competentei_de_comunicare_a_elevilor.pdf

Lucru individual

În baza textului,

- selectați 5 cuvinte din vocabularul activ și 5 cuvinte din vocabularul pasiv:

Uneori, trăim de parcă am avea o viață fără sfârșit și de parcă lucrurile pe care le agonisim, prin sacrificii, ne-ar aduce fericirea supremă.

Comparația cu alții ne desprinde de bucuria zilei în care suntem, neștiind că doar comparația cu noi înșine ne face bogați.

Bogăția, după mine, e un mijloc garantat spre a uita cine ai fost și de unde ți se trage vița de la care te-ai hrănit. (Cu mici excepții)

Adevăratele bogății sunt cele de care nu știm întotdeauna să ne bucurăm.

Ne-am obișnuit să ne plângem când plouă prea mult, când nu vedem soarele câteva zile. Ne-am obișnuit să ne plângem de viață. Că-i așa și nu-i altfel...

Ceea ce nu vrem să înțelegem, e faptul că Universul ne-ar putea pricepe altfel nemulțumirea și atunci... să vedem noi surprize! (Nedorite) Un motiv de a ne mai plânge. Dacă tot o ducem bine cu plânsul.

Fericirea e în noi, doar că, pentru a ajunge la ea, ar trebui să ne deconectăm uneori de la creier. Acolo, în el, e toată agitația. Ba că am, ba că n-am, ba că-mi ajunge, ba că nu.

Fericirea e un subiect mult mai larg. Și profund. Dar, întâi de toate, e o stare.

Eu o să fac trimitere la ceea ce înțelege orice om că poate fi numită fericire.

Fericirea aceea, adevărată, nu știe de cercei, de rochii, de pantofi și genți.

(Cu ce-i diferit plânsul unei femei cu cercei de plânsul unei femei care nu-i are?)

Fericirea aceea, adevărată, nu știe de garduri, porți, case și mașini.

Fericirea aceea, adevărată, nu știe decât de suflet și de ochi.

De suflet - când ai pe cine iubi și are cine te iubi. Curat. Și sincer. Și acolo, în el, e pace.

De ochi - când ai pe cine privi și are cine te privi. Curat. Și sincer. Și ei nu plâng.

Când ai părinți și copii. Sănătoși.

Când ești sănătos și împăcat cu tine însuși/însăți.

Fericirea e atunci când deschizi fereastra și te bucuri de ceață. Pentru că ai ocazia să o vezi!

Fericirea e atunci când îi dai voie să se întâmple și nu-i arunci gânduri cu duiumul să se împiedice.

Fericirea e atunci când te astâmperi să mai alergi după lucruri care se aprind la o flacăra, oricât de mică. Dacă se topesc, aceea e tot ce vrei, numai fericire - Nu!

Dar, fiindcă suntem atât de diferiți, fiecare își asumă dreptul de a numi fericire fix ce crede el că este!

Fericirea e atunci când ne amintim să-i mulțumim și lui Doamne Doamne pentru ce ni se întâmplă. Orice s-ar întâmpla. Nimic nu-i degeaba. Nimic nu-i definitiv.

Durerile sunt lecții.

Bucuriile pot fi urmate de lecții.

Lecțiile pot fi urmate de bucurii.

Dar noi, oameni raționali, ar trebui să ne mai amintim aceste lucruri și să spunem doar atât: "Mulțumesc, Doamne, pentru toate. În primul rând, pentru atâta viață!"

(după Nicoleta Crucieru)

2) prezentați 3-5 metode de semantizare a cuvintelor din text.

Tema 4. Situații de comunicare. Metode și tehnici de prezentare a exercițiilor gramaticale. Situații de comunicare: definiții, caracteristici, structura. Elaborarea situațiilor de comunicare. Principiul funcțional de învățare a fenomenelor gramaticale a limbii române ca limbă nematernă/străină. Formularea sarcinilor de realizare a exercițiilor. Tipologia exercițiilor gramaticale. Metode de evaluare a exercițiilor gramaticale. Exerciții de evaluare.

Termeni

Situația de comunicare (*context situațional, context extralingvistic*) vizează ansamblul condițiilor naturale, sociale și culturale în care este produs un enunț. Situația de comunicare însumează factorii exteriori, cunoștințele, datele și experiențele comune emițătorului și destinatarului asupra unei situații și care conduc la producerea unui enunț.

4 prototipuri fundamentale ale situațiilor de comunicare:

- *situație ideologică de comunicare* – în care conținutul, forma și structura interacțiunii sunt cînștrânse de un sistem de reguli predeterminat: *discul electoral, ședință de consiliu, dezbateri parlamentare* etc.;
- *situație socială de comunicare* – în care interacțiunea are loc de pe poziții de rol prealocate: *la medic, la magazin, la școală* etc.;
- *situație de stres* – interacțiunii abordează liber subiecte și își concep strategii interacționale prin adaptare permanentă unul la celălalt: *o discuție în familie, o conversație de socializare în sala de așteptare la medic, reîntîlnirea cu un vechi prieten* etc.;
- *situație interculturală de comunicare* – interlocutorii trebuie să se adapteze unui sistem nefamiliar de semne și simboluri, negociind nu doar tema sau accesul la cuvînt, ci chiar sistemul de comunicare [1].

Competența gramaticală este capacitatea de a înțelege și de a exprima sensuri, producînd și reproducînd fraze bine formulate, conform acestor principii, și nu de a le memoriza, de a le reproduce ca niște formule fixe.

Strategii de formare a competenței gramaticale:

- exersarea structurilor-tip,
- jocuri verbale,

- exerciții etc.

Predarea gramaticii în plan funcțional presupune examinarea necesității includerii la modelul de vorbire a unei structuri gramaticale și în ce măsură aceasta este adecvată pentru transmiterea unui mesaj, într-un anumit context.

Conținuturile gramaticale se însușesc în baza unităților sintactice comunicative: *propoziții, întrebări, răspunsuri, dialoguri și monologuri model*.

La învățarea fenomenelor gramaticale se va ține cont de următoarele:

- conținuturile gramaticale vor fi racordate la necesitățile de comunicare ale elevului;
- conținuturile gramaticale vor fi însușite în baza modelelor de vorbire;
- exersarea fenomenului gramatical se va face în baza situațiilor reale de comunicare;
- selectarea conținuturilor gramaticale se va face ținându-se cont de frecvența utilizării și accesibilitatea categoriilor gramaticale ce urmează a fi însușite. [2].

Bibliografie suplimentară

1. *Interacționăm și comunicăm: Situații de comunicare. Jocuri didactice. Jocuri de rol. Acte de vorbire* / A.Barbăneagră, S.Corniciuc, Lucia Cucu, L.Petrenco, A. Zavadschi: ANTEM. – Chișinău: S.n., 2014
2. Ghid de implementare a manualului Limba și literatura română pentru școlile cu predare în limbile minorităților naționale: Clasa 1 / L. Granaci, T. Callo. Chișinău: Arc, 2019
3. *Învățarea simultană a limbilor română și găgăuză: Ghid metodologic* / A. Barbăneagră, S.Corniciuc, L.Mocanu, M.Mavrodi, L.Petrenco, L.Pavlioglo, A.Zavadchi; ANTEM. – Chișinău: GraficDesign, 2016.
4. *4. Predarea-învățarea integrată a limbii române în Centrele Educaționale din Diasporă: Ghid metodologic.* /Barbăneagră, L.Cucu, A.Zavadchi, L.Petrenco, S.Corniciuc; OIM, misiunea Moldova. - Chișinău : S. n., 2018
5. https://mecc.gov.md/sites/default/files/ghid_limba_romana_liceu_alongv_3.pdf

Lucru individual

Elaborați o situație de comunicare la unitatea tematică *Copilul și familia*

Tema 5. Lucrul cu textul. Sarcini creative. Clasificarea textelor. Principii de selectare și adaptare a textului didactic. Exerciții de verificare a înțelegerii textului. Clasificarea și caracteristica exercițiilor creative. Elaborarea exercițiilor post-textuale și a exercițiilor creative.

Termeni

Tipuri de texte: literare, nonliterare, instructive, de popularizare a științei, originale și adaptate, urmărindu-se ca acestea să reflecte fenomenele gramaticale preconizate pentru etapa dată.

Valorile și criteriile indicate pentru text:

- *valori fundamentale*, general-umane, naționale, de familie, individuale, educaționale;
- *criteriul valoric-estetic*: opere reprezentative ale scriitorilor clasici și contemporani, din creația populară orală (basmе, legende, snoave, folclorul copiilor) și din cultura universală (mituri, texte creștine etc.);
- *criteriul tematic*: să se integreze în sfera de interese ale elevului, să ilustreze teme specifice universului copilăriei, cu deschidere către valorile umanității, raportate la particularitățile de vârstă ale elevilor, la lexicul fundamental prevăzut și la accesibilitatea structurilor lingvistice;
- *criteriul formativ*: să contribuie la dezvoltarea competenței de comunicare, să stimuleze gustul pentru lectură și pentru învățare în general.

Algoritmul lucrului cu textul

Activități pretextuale:

- pregătirea tematico-afectivă a elevilor pentru receptarea textului;
- lucrul cu vocabularul (unitățile lexicale);
- formularea sarcinii prelectură.

Lucrul propriu-zis asupra textului (contactul direct cu textul):

- lectura cognitivă a textului;
- verificarea înțelegerii globale a textului;
- lectura textului realizată de elevi.

Activități posttextuale:

- răspunsul la întrebări (verificarea gradului de înțelegere a celor citite, înțelegerea textului în detalii);
- împărțirea textului în fragmente logico-semantice și intitularea acestora cu maxime, versuri; proverbe, zicători; variante proprii etc.;

Metoda exercițiului - metodă fundamentală în activitatea didactică, nu se reduce doar la formarea deprinderilor, a unor moduri de acțiune bine elaborate și consolidate, ci implicit contribuie și la realizarea altor sarcini, cum ar fi:

- adâncirea înțelegerii noțiunilor, regulilor, principiilor și teoriilor învățate, prin aplicarea lor la situații noi și cât mai variate;
- dezvoltarea operațiilor mintale și constituirea lor în structuri operaționale;
- prevenirea uitării și evitarea tendințelor de interferență; etc.

Bibliografie suplimentară

1. Criterii de selectare a textelor pentru audiere în procesul de predare-învățare a limbii române ca limbă nematernă. - Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului. Conferința de totalizare a muncii științifice și științifico-didactice a corpului profesoral-didactic pentru anul 2011. Volumul II. Chișinău, 2012, p. 164 – 169. (coautor Angela Popovici)
2. Învățăm limba română împreună: Manual pentru străini. Nivelul A1+/A.Barbăneagră, L.Cucu, L.Petresco, A.Zavadschi; ANTEM. – Chișinău: S.n. 2017
3. Nicu și Leanca învață limba română: carduri de imagini A.Barbăneagră, L.Petresco et. al.; ANTEM. – Chișinău:S.n., 2016 *Nicu și Leanca învață limba română/ A.Barbăneagră, L.Petresco et. al.; ANTEM. – Chișinău:S.n., 2016 (F.E.-P., „Tipografia Centrală”). – 92 p. ISBN 978-9975-53-684-4.*
4. Interacționăm și comunicăm: Situații de comunicare. Jocuri didactice. Jocuri de rol. Acte de vorbire/A.Barbăneagră, S.Corniciuc, Lucia Cucu, L.Petresco, A. Zavadschi: ANTEM. – Chișinău: S.n., 2014

Lucru individual

Formulați o sarcină creativă pentru elevii claselor liceale.

Lista lucrărilor didactico-științifice din domeniul utilizării TIC în procesului didactic

din cadrul bibliotecii științifice UPS „Ion Creangă”

1. Botnariuc Petre. Noile TIC și învățarea în comunități virtuale. În: Revista de pedagogie 2009, № 7-9 P. 223-232.
2. Botoșanu Mihai. Elemente de modelare și analiza numeric. Informatica. Material didactic pentru licee și colegii. (004(075) / B 80).
3. Bulat-Guzun, Ana. Manualul digital interactiv-cheia succesului pentru TIC în educație. În: Didactica Pro... 2020 Nr. 4(122) P. 44-47.
4. Burlacu Natalia. Modle - mijloc de implementare a competențelor TIC. În: Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului. Conferința de totalizare a muncii științifice și științifico-didactice a corpului profesoral-didactic pentru anul 2012 Vol. I Chisinau, 2013 P. 328-334.
5. Calculatoare și Internet : dicționar explicativ peste 3000 termeni. (004(038) / C 16).
6. Ceaparu Mihai. Comunicația prin intermediul rețelelor de calculatoare. (681.3 / C 37).
7. Cojocaru Grigore. Considerații privind formarea competențelor prin intermediul Tehnologiilor informaționale și comunicaționale [TIC]. În: Univers Pedagogic Pro 2012, № 5(324) P. 4.
8. Corlat Sergiu. Calculatorul în predare și învățare : Ghid metodologic pentru formarea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar. (37.01 / C71).
9. Corlat Sergiu. Modelul proiectiv de instruire pentru utilizarea TIC în învățământul superior. În: Didactica Pro... 2013. № 4(80) P. 5-9.
10. Dezvoltarea TIC: schimbarea paradigmei în predarea-învățarea limbilor străine. Conferință Științifică Internațională, 22 noiembrie 2012. (81'243 / D 51).
11. Frecauțanu Diana. Computerul în educație. În: Univers Pedagogic Pro 2012, № 2(321). P. 10.
12. Ilașcu Iurie. Calimetria activităților didactice la disciplinele socioumane din perspectiva utilizării TIC. În: Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului. Conferința de totalizare a muncii științifice și științifico-didactice a corpului profesoral-didactic pentru anul 2012. Vol. II Chisinau, 2013 P. 252-257.
13. Isac Stefania. Evaluarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice preuniversitare prin implementarea TIC. În: Univers Pedagogic 2012, № 2 P. 57-65.
14. Isac Stefania. Integrarea TIC în procesul de predare-învățare. În: Univers Pedagogic 2010, № 2 P. 33-39.
15. Lisnic Angela. Oportunități și impedimente în aplicarea TIC la orele de istorie la nivel preuniversitar. În: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului. Chișinău, 2018. Vol. 2 P. 279-284.
16. Mihai Cristina. Utilizarea TIC în cadrul unui proiect la clasa I. În: Didactica 2010. № 13 P. 3
17. Munteanu Adrian. Rețele locale de calculatoare : proiectare și administrare [monografie] (004.73 / M 95).
18. Nechita Elena. PC pentru toți : aplicații curente: descriere și utilizare. (004 / N33).
19. Nizhegorodova Margarita. Eficientizarea procesului de predare-învățare a grupului de discipline "Tehnologiile rețelelor de calculatoare" prin utilizarea modelului integrat de evaluare. Specialitatea: 532.02-Didactica informaticii : Autoref. tz. doct. în științe ped. (37.016 / N 82). AB.
20. Oboroceanu (Timuș) Veronica. Formarea competențelor profesionale ale studenților pedagogi în baza tehnologiilor informaționale și comunicaționale. Autoreferat al tezei de doctor în științe pedagogice : 533.01 - Pedagogie universitară. (378 / O 15).

21. Oboroceanu (Timuș) Veronica. Noile TIC în raport cu educația contemporană. În: Didactica Pro... 2016, № 1(95) P. 16-20.
22. Ochia Florin. Studiu privind impactul utilizării sistemului educational on-line adaptiv și inteligent de concepție proprie în predarea T.I.C. În: Revista de pedagogie 2012, № 1 P. 63-76.
23. Pavel Maria. Postachizițiile din domeniul TIC ale viitorilor invatatori. În: Revista de științe socioumane 2014, № 3 (28) P. 85-88.
24. Platon Viorica. Calculatorul - instrument în activitatea didactică. În: Învățătorul modern 2014, № 3(31) P. 28-29.
25. Scripcari Olga. Integrarea instrumentelor TIC în predarea conținuturilor de limbă și literatură română. În; Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului". Chișinău, 2019. Vol. 2 P. 369-378.
26. TIC pentru elevii cu CES. Suport didactic. (376 / T 32).
27. Zgardan-Crudu Aliona. Predarea conținuturilor de limbă română în învățământul universitar cu ajutorul TIC. În: Revistă de științe socioumane 2016, № 2(33) P. 17-21.
28. Семакова Н. В. Методические разработки уроков по сетевым технологиям. Урок по теме "Компьютерные сети". В: Информатика в школе. Приложение к журналу "Информатика и образование". 2010, № 7 С. 53-95.
29. Титоров Д. Ю. Создание Интранета образовательного учреждения. В: Информатика и образование. 2006, № 5 С. 42-57.
30. Шевченко О. Урок на тему "Топология локальных компьютерных сетей". В: Информатика и образование. 2008, № 3 С. 7-16.
31. Шевченко, О. В. Сетевая мастерская на уроке информатики. В: Информатика и образование. 2007, № 7 С. 28-3.
32. Шишков В. В Тики и навязчивые действия. В: Дошкольная педагогика. 2011, № 5 С. 4-7.